

MEŠNÍ ŘÁD

ORDO MISSÆ

dérunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joánnes. Hic venit in testimónium, ut testimónium perhibéret de lúmine, ut omnes créderent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimónium perhibéret de lúmine. Erat lux vera, quæ illúminat omnem hóminem veniéntem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognóvit. In própria venit, et sui eum non recepérunt. Quotquot autem recepérunt eum, dedit eis potestátem filios Dei fieri, his, qui credunt in nómine ejus: qui non ex sanguínibus, neque ex voluntáte carnis, neque ex voluntáte viri, sed ex Deo nati sunt. (*Hic genuflectitur.*) Et Verbum caro factum est, et habitávit in nobis: et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi Unigéniti a Patre, plenum grátiae et veritátis.

R. **Deo grátias.**

nepojala. Byl člověk, poslán byv od Boha, jehož jméno bylo Jan. Ten přišel na svědectví, aby vydal svědectví o Světle, by všickni uvěřili skrze něho. On nebyl světlem, nýbrž přišel, aby svědectví vydal o Světle. Bylo Světlo pravé, které osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět. Na světě byl, a svět povstal skrze něj, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale jeho vlastní ho nepřijali. Kdožkoli však jej přijali, dal jim moc státi se dítkami Božími, těm totiž, kteří věří ve jméno jeho, kteří se zrodili nikoli z krve ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. (*Zde se pokleká.*) A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi; a viděli jsme slávu jeho, slávu jako Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

R. Bohu díky.

Text s drobnými úpravami převzat ze 4. vydání Schallerova misálu z roku 1947. Tuto brožurku je možno stáhnout k vytisknutí na www.krasaliturgie.cz → Ke stažení → Texty ke mši svaté.

óculis tuæ majestátis nehodný před zraky
indígnus óbtuli, tibi sit velebnosti tvé přinesl, tobě
acceptábile, mihíque et byla příjemná, mně pak a
ómnibus, pro quibus illud všem, za které jsem ji přinesl,
óbtuli, sit, te miseránte, aby pro tvé milosrdenství
propitiábile. Per Christum, byla na odpuštění. Skrze
Dóminum nostrum. Amen. Krista, Pána našeho. Amen.

Jako zástupce velekněze Krista žehná lid před odchodem:

Benedícat vos omnípotens Požehnej vás všemohoucí
Deus, Pater, et Fílius, † et Bůh, Otec, i Syn † i Duch
Spíritus Sanctus. Svatý.
R. Amen. R. Amen.

V zádušních mších se požehnaní vynechává. Na konec předvede kněz ještě jednou sobě a lidu Krista v celé jeho velikosti a lásce, říkáje počátek sv. Evangelia podle sv. Jana. – Někdy podle liturgických pravidel bere se místo tohoto Evangelia jiné Evangelium.

V. Dóminus vobiscum. V. Pán s vámi.
R. Et cum spírítu tuo. R. I s duchem tvým.

Inítium Sancti Evangéliei sc- Počátek svatého Evangelia
cúndum Joánnem (c. 1, 1-14). podle Jana (1, 1-14).
R. Glória tibi, Dómine. R. Chvála tobě, Pane.

In princípio erat Verbum, et Na počátku bylo Slovo
Verbum erat apud Deum, et a Slovo bylo u Boha a
Deus erat Verbum. Hoc erat Slovo bylo Bůh. To bylo
in princípio apud Deum. O- na počátku u Boha. Vše-
mnia per ipsum facta sunt: et cky věci povstaly skrze
et sine ipso factum est nihil, qu- ně, a bez něho nepovstalo
od factum est: in ipso vita e- nic z toho, co povstalo.
rat, et vita erat lux hóminum: V něm byl život, a ten Ži-
et lux in ténebris lucet, et té- vot byl světlem lidí. Svě-
nebræ eam non comprehen- tlo ve tmě svítí a tma je

MODLITBA U STUPŇŮ OLTÁŘE. Když se kněz zcela oblékl ke Mši sv., přistupuje s jáhnem a podjáhmem nebo jenom s ministranty k oltáři. Dole u stupňů vyjadřuje nejprve svou touhu po milostiplném oltáři:

Sacerdos: In nómine † Patris,
et Fílii, et Spíritus Sancti.
Amen.
Introíbo ad altáre Dei.
Minister: Ad Deum, qui
lætíficat juventútem meam.

Kněz: Ve jménu † Otce i Syna
i Ducha Svatého.
Amen.
Vstoupím k oltáři Božímu.
Ministrant: Před Boha, jenž
obveseluje mladost mou.

Následující žalm 42. vynechává se ve všech Mších zádušních a po celou dobu pašijovou (od Smrtné neděle do Zeleného čtvrtku) vyjímaje svátky.

(Psalmus 42, 1-5) S. Júdica me,
Deus, et discérne causam
meam de gente non sancta:
ab hómine iníquo et dolóso
érué me.

(Žalm 42, 1-5) K. Zjednej mi
právo, Bože, a rozhodni při
mou proti bezbožnému lidu;
od člověka nespravedlivého a
lstivého mne vysvobod'.

M. Quia tu es, Deus, forti-
túdo mea: quare me reppu-
lísti, et quare tristis incédo
dum affligit me inimícus?

M. Neboť tys, Bože, síla má!
Proč jsi mne zapudil, a proč
smuten chodím, když mne
souží nepřítel?

S. Emítte lucem tuam et
veritátem tuam: ipsa me
deduxérunt, et adduxérunt in
montem sanctum tuum et in
tabernácula tua.

K. Sešli světlo své a pravdu
svou; ty mě povedou a
dovedou k svaté hoře tvé a
do stánků tvých.

M. Et introíbo ad altáre Dei:
ad Deum, qui lætíficat
juventútem meam.

M. I vstoupím k oltáři
Božímu; před Boha, jenž
obveseluje mladost mou.

S. Confitébor tibi in cíthara,
Deus, Deus meus: quare
tristis es, ánima mea, et quare

K. Oslavovati tě budu na
cíteři, Bože, Bože můj. Proč
se rmoutíš duše má a proč

contúrbas me?

M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.

S. Glória Patri, et Filio, et Spirítui Sancto.

M. Sicut erat in princípío, et nunc, et semper: et in sæcula sæculórum. Amen.

S. Introíbo ad altáre Dei.

M. Ad Deum, qui lætíficat juventútem meam.

Kněz vidí, že jediným naším útočištěm je Bůh, a proto se znamená sv. křížem a praví:

S. Adjutorium nostrum in nómine Dómini.

M. Qui fecit cælum et terram.

Pln radosti a touhy chce již vystoupiti k oltáři, ale v tom okamžiku si vzpomene na hříšnost svou a svých spolubratří, která se nesmí odvážiti bez pokání vstoupiti před tvář Boží, i vyznává se pokorně ze svých hříchů:

S. Confíteor Deo omnipoténti, beátæ Mariæ semper Virgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Joánni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, et ópere: (*Percutit sibi pectus ter, dicens:*) mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariám semper

mne zneklidňuješ?

M. Doufej v Boha, neboť opět budu jej oslavovati – spasitele svého a Boha svého.

K. Sláva Otcí i Synu i Duchu Svatému.

M. Jakož bylo na počátku, i nyní i vždycky, a na věky věků. Amen.

K. Vstoupím k oltáři Božímu.

M. Před Boha, jenž obveseluje mladost mou.

K. Pomoc naše ve jménu Páně.

M. Jenž učinil nebe i zemi.

K. Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii, vždy Panně, svatému Michaelu Archandělu, svatému Janu Křtiteli, svatým Apoštolům Petru a Pavlu, všem Svatým a vám, bratří, že jsem zhřešil převelice myšlením, slovy a skutky (*bije se třikrát v prsa, pravě:*) – svou vinou, svou vinou, svou převelikou vinou. Proto prosím blahoslavenou

sumpsi, et Sanguis, quem potávi, adhæreat viscéribus meis: et præsta; ut in me non remâneat scélerum mácula, quem pura et sancta refecerunt sacraménta: Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum.

jsem požil, a Krev, kterou jsem pil, utkví v útrobách mých; a dej, ať nezůstane poskvrna hříchů ve mně, jež čisté a svaté obcerstvíly Svátosti, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

PO PŘIJÍMÁNÍ. Kněz se vrátí ke knize na epištolní straně a modlí se tam dvě děkonné modlitby (*Přijímání a Po Přijímání*), které jsou v různých Mších různé (**viz texty k dnešnímu dni**). Po každé z nich jde ke středu oltáře, políbí jej, obrátí se k lidu a zdraví:

V. Dóminus vobíscum.

V. Pán s vámi.

R. Et cum spírítu tuo.

R. I s duchem tvým.

Jsou-li nějaké *Připomínky*, modlí se je po druhé modlitbě a pak teprve jde ke středu oltáře. Když dostal odpověď na svůj pozdrav, propouští (ve slavné Mši jáhen) lid slovy:

V. *Ite, missa est.*

V. Jděte, je propuštění.

R. *Deo grátias.*

R. Bohu díky.

Odtud se slovo *missa* (v češtině zkomolením na *mše*) dostalo do označení celé Mše sv. Slovo *missa* je zkrácenina latinského slova *missio* – *propuštění*. Při některých příležitostech neříká kněz *Ite, missa est*, nýbrž zve k další modlitbě:

V. Benedicámus Dómino.

V. Dobrořečme Pánu.

R. Deo grátias.

R. Bohu díky.

V zádušních Mších však prosí za zemřelé:

V. Requiéscant in pace.

V. Nechť odpočívají v pokoji.

R. Amen.

R. Amen.

Ještě jednou prosí skloněn před oltářem, aby se Bohu líbila oběť, kterou právě dokonal:

Pláceat tibi, sancta Trínitas, Svatá Trojice, nechť se ti líbí obséquium servitútis meæ: et præsta; ut sacrificium, quod aby oběť, kterou jsem já

Christi custódiat ánimam meam in vitam ætérnam. Amen. Krista zachovej duši mou pro život věčný. Amen.

Po přijetí Těla Páně trvá okamžik v tiché modlitbě. Potom patenou sbírá s korporálou oddrobené částčky Hostie; při tom se modlí se žalmistou:

Quid retribuam Dómino pro ómnibus, quæ retribuit mihi? Cálicem salutáris accípiam, et nomen Dómini invocábo. Laudans invocábo Dóminum, et ab inimícis meis salvus ero. Čím se odplatím Hospdinu za všechno, co mi udělal? Kalich spasení vezmu a jméno Páně vzývati budu. Chválu vzdáváje budu vzývati Pána a od nepřátel svých osvozen budu.

Žehná sebe kalichem, modle se:

Sanguis Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam ætérnam. Amen. Krev Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši mou pro život věčný. Amen.

Po požití Krve Páně rozdílí sv. Přijímání věřícím:

S. *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta mundi.* K. Hle Beránek Boží, ten který snímá hříchy světa.
R. *Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.* (3x) L. Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má. (3x)

Při rozdávání sv. Přijímání kněz každému jednotlivě praví: *Tělo našeho Pána Ježíše Krista zachovej duši tou pro život věčný. Amen.* Mezitím, co čistí kalich a na oltáři jej rovná, prosí za trvalý účinek sv. Přijímání:

Quod ore súmpsimus, Dómine, pura mente capiámus: et de múnere temporáli fiat nobis remédium sempitérnum. Čeho jsme ústy požili, Pane, kéž čistou myslí pojmem a nechť z daru časného se pro nás stane lék pro věčnost.
Corpus tuum, Dómine, quod Nechť Tělo tvé, Pane, jež

Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joán-nem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos, fratres, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.

M. Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccá-tis tuis, perdúcat te ad vitam ætérnam.

S. Amen.

Po knězi se vyznávají ze svých hříchů jménem ostatních věřících ministrantů:

M. Confíteor Deo omnipotén-ti, beátæ Mariæ semper Vírgi-ni, beáto Michaéli Archánge-lo, beáto Joánni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et ti-bi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, et ópere: *(Percutit sibi pectus ter, dicens:)* mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joán-nem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te, pater, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.

Marii, vždy Pannu, svatého Michala Archanděla, svatého Jana Křtitele, svaté Apoštoly Petra a Pavla, všecky Svaté a vás, bratří, orodujte za mne u Pána, Boha našeho.

M. Smilujž se nad tebou všemohoucí Bůh a odpustě hříchy tvoje, uveď tě do života věčného.

K. Amen.

M. Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii, vždy Panně, svatému Michalu Archandělu, svatému Janu Křtiteli, svatým Apoštolům Petru a Pavlu, všem Svatým a tobě, otče, že jsem zhřešil převelice myšlením, slovy a skutky *(bije se třikrát v prsa pravě:)* – svou vinou, svou vinou, svou převelikou vinou. Proto prosím blahoslavenou Marii, vždy Pannu, svatého Michala Archanděla, svatého Jana Křtitele, svaté Apoštoly Petra a Pavla, všecky Svaté a tebe, otče, orodujte za mne u Pána, Boha našeho.

S. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris, perducat vos ad vitam aeternam.

M. Amen.

Kněz se znovu žehná znamením kříže a říká:

S. Indulgentiam, absolutio-
nem et remissionem peccato-
rum nostrorum tribuat nobis
omnipotens et misericors
Dominus.

M. Amen.

S. Deus, tu conversus
vivificabis nos.

M. Et plebs tua laetabitur in
te.

S. Ostende nobis, Domine,
misericordiam tuam.

M. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine, exaudi orationem
meam.

M. Et clamor meus ad te
veniat.

S. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo.

Ještě dvě jiné prosby za odpuštění vysílá k Bohu a při tom vystupuje k oltáři; tam pak polibkem uctívá ostatky svatých:

Orémus. Aufer a nobis, quæ-
sumus, Domine, iniquitates
nostras; ut ad Sancta sancto-
rum puris mereamur ménti-
bus introire. Per Christum,
Dominum nostrum. Amen.

K. Smiluj se nad vámi
všemohoucí Bůh a odpustě
hříchy vaše, uveď vás do
života věčného.

M. Amen.

K. Promnutí, rozhršení a
odpuštění hříchů našich
nechť udělí nám všemohoucí
a milosrdný Hospodin.

M. Amen.

K. Bože, obrať se k nám a
oživ nás.

M. A lid tvůj radovati se
bude v tobě.

K. Zjev nám, Pane,
milosrdenství své.

M. A spasení své nám uděl.

K. Pane, vyslyš modlitbu
mou.

M. A volání mé nechť k tobě
přijde.

K. Pán s vámi.

M. I s duchem tvým.

vysílá k Bohu a při tom vystupuje k oltáři; tam pak polibkem uctívá ostatky svatých:
Modleme se! Sejmi s nás,
prosíme, Pane, nepravosti
naše, abychom hodni byli do
Svatyně svatých s čistou vejíti
myslí. Skrze Krista, Pána
našeho. Amen.

nunquam separari permittas:
Qui cum eodem Deo Patre et
Spíritu Sancto vivis et regnas
Deus in sæcula sæculorum.
Amen.

Pokorně žádá, aby mu požívání Těla Páně nebylo k odsouzení, nýbrž ke spasení:

Percéptio Corporis tui, Dómi-
ne Jesu Christe, quod ego
indignus sumere præsumo,
non mihi provéniat in judíci-
um et condemnatióem: sed
pro tua pietate prosit mihi ad
tutaméntum mentis et córpor-
is, et ad medélam percipién-
dam: Quis vivis et regnas
cum Deo Patre in unitate Spí-
ritus Sancti Deus, per omnia
sæcula sæculorum. Amen.

Panem cælestam accípiam, et
nomen Dómini invocábo.

Věřící, nepřijímá-li ve skutečnosti Tělo Páně, má alespoň v duchu po něm zatoužiti. Takové duchovní přijímání je zdrojem mnohých milostí. – Přímou před přijetím svatě Hostie, bije se kněz třikrát v prsa a s pokorným římským setníkem vyznává:

Dómine, non sum dignus, ut
intres sub tectum meum: sed
tantum dic verbo, et sanábi-
tur ánima mea.

Kněz žehná se svatou Hostií a praví:

Corpus Dómini nostri Jesu Tělo Pána našeho Ježíše

se kdy odloučil od tebe, jenž
s týmž Otcem a Duchem
Svatým žiješ a kraluješ Bůh
na věky věků.
Amen.

Pozití Těla tvého, Pane Ježíši
Kriste, jež já nehodný
odvažuji se přijmouti,
nebudíž mi k odsouzení a
zatracení, nýbrž pro
dobrotivost tvou sloužíž mi
k ochraně duše a těla a
k dosažení vyléčení, jenž žiješ
a kraluješ s Bohem Otcem
v jednotě Ducha Svatého
Bůh, po všechny věky věků.
Amen.

Chléb nebeský přijmu a
jméno Páně vzývati budu.

Pane, nejsem hoden, abys
vešel pod střechu mou, ale
toliko rci slovem, a uzdrave-
na bude duše má.

eis réquiem).

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem (dona eis réquiem sempiternam).

námi (dej jim odpočinutí).

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uděl nám pokoj (dej jim odpočinutí věčné).

PŘIJÍMÁNÍ. V následujících modlitbách připravuje se kněz ku přijetí Těla a Krve Páně. Požitím obětních darů je oběť skončena. V první modlitbě prosí kněz pro celou Církev o mír, jež Kristus nám slíbil zanechat (při Mších zádušních se tato modlitba neříká):

Dómine Jesu Christe, qui dixisti Apóstolis tuis: Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: ne respicias peccáta mea, sed fidei Ecclesiæ tuæ; eamque secundum voluntatem tuam pacificare et coadunare digneris: Qui vivis et regnas Deus per omnia sæcula sæculórum. Amen.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi pravil Apoštolům svým: Pokoj zůstávám vám, pokoj svůj dávám vám, nehleď na hříchy mé, nýbrž na víru své Církve a rač jí podle vůle své udělití mír a jednotu, jenž žiješ a kraluješ Bůh po všechny věky věků. Amen.

Po této modlitbě dává se při slavné Mši sv. polibek pokoje. Potom kněz prosí, aby spojení se svátostným Kristem bylo pro něho pramenem očistným a štítem proti veškerému zlu:

Dómine Jesu Christe, Filii Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spíritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti: líbera me per hoc sacrosánctum Corpus et Sanguinem tuum ab ómnibus iniquitatibus meis, et universis malis: et fac me tuis semper inhærére mandátis, et a te

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, jenž jsi z vůle Otce spolupůsobením Ducha Svátého smrtí svou svět oživil, zprost' mne tímto svátosvatým Tělem a Krví svou všech nepravostí mých a veškerých béd a učiň, abych lnul vždy ke tvým příkazáním, a nedopusť, abych

Orámus te, Dómine, per mérita Sanctórum tuórum (*osculatur Altare in medio*) quorum reliquiæ hic sunt, et ómnium Sanctórum: ut indulgére digneris ómnia peccáta mea. Amen.

Prosíme tě, Pane, pro zásluhy Svatých tvých, (*líbá oltář uprostřed*) jejichž ostatky zde jsou, a všech Svatých, abys prominouti ráčil všechny moje hříchy. Amen.

INTROITUS-VSTUP má skoro každá Mše zvláštní (**viz texty k dnešnímu dni**). Kdysi jej zpíval chór, když se biskup s kněžstvem ubíral k oltáři; obsahu některého *Vstupu* rozumíme jen tehdy, máme-li na mysli tento bývalý zvyk. Nyní říká jej kněz z knihy na epištolní straně.

KYRIE. Když byl kněz vzdal na konci *Vstupu* chválu Nejsvětější Trojici, obrací se k Ní devaterou prosbou, v níž jej podporují přísluhující kněží nebo ministranti:

Kýrie, eléison. Kýrie, eléison. Kýrie, eléison. Christe, eléison. Christe, eléison. Kýrie, eléison. Kýrie, eléison. Kýrie, eléison.

Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Kriste, smiluj se. Kriste, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se.

GLORIA-ANDĚLSKÝ CHVALOPĚV. Vyžaduje-li toho doba církevního roku nebo svátek, který se právě slaví, následuje vznešený zpěv, jehož počáteční slova pěli andělé při Narození Páně. (V Adventě, ve všední dny, když je Mše z neděle zelené barvy, pak od neděle Devítíku až do Velikonoc, slouží-li kněz Mši ve fialové barvě, jakož i při Mších za zemřelé se *Gloria* vynechává.)

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Grátias ágimus tibi propter magnam

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Chválíme tě. Dobrořečíme tobě. Klaníme se tobě. Oslavujeme tě. Díky vzdáváme tobě pro velikou slávu tvou.

Glóriam tuam. Dómine Deus, Rex caeléstis, Deus Pater omnípotens. Dómine Fili unigénite, Jesu Christe, Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris. Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis. Qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecaciónem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserére nobis. Quóniam tu solus Sanctus. Tu solus Dóminus. Tu solus Altíssimus, Jesu Christe. Cum Sancto Spírítu in glória Dei Patris. Amen.

Kněz políbí oltář a obrácen k lidu, zdraví je:

S. **Dóminus vobíscum.**

M. **Et cum spírítu tuo.**

ORATIO - MODLITBA. Kněz vrátí se ke knize na epištolní straně a modlí se jednu nebo více modliteb, které se nazývají také kolekty (collectae), což značí tolik jako modlitby, jež v sobě zahrnují všechno, oč věřící v tento den Boha prosí. Jsou pro každou Mši zvláštní. (**viz texty k dnešnímu dni**).

EPIŠTOLA bývá rovněž pro každou Mši zvláštní (**viz texty k dnešnímu dni**). Jméno nese tato část od toho, že většinou pochází z některého apoštolského listu (epistola). Někdy se však na tomto místě čte úryvek ze Starého Zákona, Skutků apoštolských nebo knihy Zjevení sv. Jana. Na konci Epištoly odpovídá ministrant: *Bohu díky!*

Po Epištole následují mezizpěvy: GRADUALE, ALELUJA s veršem, TRACTUS, SEKVENCE, kterých se používá podle určitých liturgických pravidel a jsou pro každou mši různé. (**viz texty k dnešnímu dni**)

Pane Bože, Králi nebeský. Bože Otče všemohoucí. Pane, Synu jednorozený, Ježíši Kriste. Pane Bože, Beránku Boží, Synu Otce. Jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Jenž snímáš hříchy světa, přijmi prosbu naši. Jenž sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi. Neboť ty jediný jsi Svätý. Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste. Se Svätým Duchem ve slávě Boha Otce. Amen.

S. Pán s vámi.

M. I s duchem tvým.

tenam osculator) ut, ope misericórdiae tuae adjúti, et a peccáto simus semper líberi et ab omni perturbatióne secúri.

Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Qui tecum vivit et regnat in unitate Spírítus Sancti Deus.

Per ómnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Za těchto slov rozlomil kněz hostii, jako lámal Kristus chléb. Toto lámání, jako před tím proměňování pod různými způsoby, značí mystickou obětní smrt Kristovu. Malý zlomek hostie pošle kněz do proměněného vína, což připomíná opět spojení Těla a Krve Kristovy při Vzkříšení: Spasitel se tehdy zjevil Apoštolům s pozdravem pokoje. To činí teď i kněz:

Pax † Dómini sit † semper vobíscum.

R. **Et cum spírítu tuo.**

Hæc commíxtio, et consecrátio Córporis et Sánguinis Dómini nostri Jesu Christi, fiat accipiéntibus nobis in vitam ætérnam. Amen.

AGNUS DEI. Kněz bije se třikrát v prsa, vyjímaje při zádušní Mši, kde na místo *smiluj se nad námi* říká *dej jim odpočinutí*:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis (dona eis réquiem).

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis (dona

péním milosrdenství tvého podporování jsouce, byli i hříčů vždy prosti i zabezpečeni přede vším zmatkem.

Skrze téhož Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého.

Jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha Svätého Bůh, po všechny věky věků.

R. Amen.

Pokoj † Páně budiž † vždycky s † vámi.

R. I s duchem tvým.

Toto smíšení a posvěcení Těla a Krve Pána našeho Ježíše Krista budiž nám přijímajícím k životu věčnému. Amen.

MODLITBA PÁNĚ. Až do tohoto okamžiku zabývaly se mešní modlitby Proměňováním obětních darů; od tohoto místa připravují na obětní hostinu – sv. Přijímání. První z těchto modliteb jest *Otčenáš*, vlastní slova Kristova, jenž na oltáři pod způsoby chleba a vína jest přítomen. Není krásnější a mocnější modlitby. V jejich slovech je krátce vysloveno, co Boha uctívá a nám pomáhá. Ve slavné Mši kněz tuto modlitbu hlasitě zpívá.

Orémus: Præcéptis salutáribus móniti, et dívína institutióne formáti, audémus dicere: Pater noster, qui es in cælis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra. Panem nostrum quotidíánium da nobis hódie: Et dimítte nobis débíta nostra, sicut et nos dimíttimus debítóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatióne.

R. Sed líbera nos a malo.

Kněz odpoví *Amen* a rozvádí ještě dále poslední prosbu:

Líbera nos, quæsumus, Dómine, ab ómnibus malis, præterítis, præsentibus et futúris: et intercedénte beáta et gloriósa semper Vírgine Dei Genitricé Maríá, cum beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque Andréá, et ómnibus Sanctis (*signat se cum Patena a fronte ad pectus*), da propítius pacem in diébus nostris: (*Pa-*

Modleme se: Příkazy spasitelnými povzbuzení a božským ponaučením vedeni osmělujeme se praviti: Otče náš, jenž jsi na nebesích. Posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení.

R. Ale zbav nás od zlého.

Zbav nás, prosíme, Hospodine, všeho zla: minulého, přítomného i budoucího; a na přimluvu blahoslavené a přeslavné vždy Panny, Rodičky Boží Marie, a tvých svatých Apoštolů Petra a Pavla i Ondřeje a všech Svatých (*dělá patenou kříž od čela k prsům a políbí ji*) uděl milostivě pokoje za dnů našich, abychom přís-

EVANGELIUM. Proroci a Apoštolové, jejichž slova jsme slyšeli v Epištole, byli pouze připravovatelé cest Páně, v Evangelii však zříme jednati a mluvití samého Vykupitele. To dává Církev už zevně najevo, neboť kněžstvo a lid při čtení Evangelia uctivě stojí.

Před evangeliem předchází modlitba toho, který bude číst (jáhen/kněz).

Munda cor meum ac lábia mea, omnípotens Deus, qui mundásti igníto: ita me tua grata miseratióne dignáre mundáre, ut sanctum Evangelium tuum digne váleam nuntiáre. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Očist' srdce moje a rty mé, všemohoucí Bože, jenž jsi rty Proroka Isaiáše žhavým svým milostivým slítováním očistiti, abych důstojně svaté Evangelium tvé zvěstovati mohl. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Poté kněz žehná jáhnovi (popř. pronášá sám, když jáhen není přítomen).

Dóminus sit in corde tuo (meo) et in lábiis tuis (meis): ut digne et competénter annúnties (annúntiem) Evangelium suum: In nómine Patris, et Fílii, † et Spíritus Sancti. Amen.

Pán budiz v srdci tvém (mém) a na rtech tvých (mých), abys (abych) důstojně a náležitě zvěstoval Evangelium jeho. Ve jménu Otce i Syna † i Ducha Svatého. Amen.

Před samotným čtením následuje:

S. **Dóminus vobíscum.**
M. **Et cum spírítu tuo.**
S. † **Sequéntia (Inítium) sancti Evangelíi secúndum...**
M. **Glória tibi Dómine.**

K. Pán s vámi!
M. I s duchem tvým!
K. Pokračování (Počátek) svatého Evangelia podle...
M. Sláva tobě, Pane!

Po přečtení Evangelia lid nebo ministranti praví: Laus tibi, Christe. (Chvála tobě, Kriste!) Kněz líbá evangelní stať se slovy: Slovy evangelními buďtež shlazeny naše viny!

CREDO - VYZNÁNÍ VÍRY. Je-li předepsáno, modlí se kněz Vyznání víry (niceno-konstantinopolské), kterým dává najevo, že věří všem slovům sv. Evangelia a těm tajemstvím, k jichž slavení se právě chystá.

Credo in unum Deum. Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantialem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descendit de caelis. (*Hic genuflectitur.*) Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifixus étiam pro nobis: sub Póntio Piláto passus, et sepúltus est. Et resurrexit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in caelum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum ventúrus est cum glória iudicare vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Fílio simul adorátur

Věřím v jednoho Boha. Otce všmohoucího, stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného. I v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího. A z Otce zrozeného přede všemi věky. Boha z Boha, světlo ze světla, Boha pravého z Boha pravého. Zplazeného, neučiněného, jedné podstaty s Otcem; skrze něhož všechno učiněno jest. Jenž pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebes. (*Zde se pokleká.*) I vtělil se Duchem Svatým z Marie Panny a člověkem se stal. Ukřižován byl také za nás, trpěl pod Pontským Pilátem a pohřben byl. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písem. A vstoupil na nebesa; sedí po pravici Otce. A opět přijde se slávou soudit živé i mrtvé, jehož království nebude konce. A (věřím) v Ducha Svatého, Pána a oživovatele, jenž z Otce a Syna vychází. Jenž s Otcem a Synem je zároveň uctíván a oslavován,

Pak prosí kněz, aby Bůh i nás hříšné služebníky své, kteří hledáme spásu v jeho milosrdenství, přijal do blažené společnosti našich svatých bratří a sester:

Nobis quoque peccatóribus fámulis tuis, de multitudíne miseratiónum tuárum sperántibus, partem áliquam et societátem donáre digneris, cum tuis sanctis Apóstolis et Martýribus: cum Joánne, Stéphano, Matthía, Bárnaba, Ig-nátio, Alexándro, Marcellíno, Petro, Feliciáte, Perpétua, Agatha, Lúcia, Agnéte, Hátou, Lucíí, Anežkou, Cecilíí, Anastásií a všemi svými Sanctis tuis: intra quorum nos consórtium, non aestimátor mériti, sed véniaé, quæsumus, largitor admítte. Per Christum, Dóminum nostrum. Per quem hæc ómnia, Dómine, semper bona creas, sanctíficas, vivíficas, benedícis et præstas nobis.

Per ip̄sum, et cum ip̄so, et in ip̄so, est tibi Deo Patri ꝑ̄omnipoténti, in unitáte Spíritus ꝑ̄ Sancti, omnis honor, et glória.
S. Per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

I nám hříšným služebníkům svým, kteří doufáme v hojnost slitování tvých, rač uděliti nějakého podílu a společenství se svými svatými Apoštolý a Mučedníky: s Janem, Štěpánem, Matějem, Barnabášem, Ignácem, Alexandrem, Marcellinem, Petrem, Felicitou, Perpetuou, Agathou, Lucií, Anežkou, Cecilíí, Anastasií a všemi svými Svatými, v jejichž společnost nás, prosíme, rač připustiti, ne jakožto cenitel zásluhy, nýbrž jakožto štědrý dárcem smilování. Skrze Krista, Pána našeho. Skrze něhož toto všechno dobré, Hospodine, vždycky tvoříš, posvěcuješ, oživuješ, požehnávas a nám uděluješ.

Skrze ꝑ̄ něho a s ꝑ̄ ním a v ꝑ̄ něm jest tobě, Bohu Otci ꝑ̄ všmohoucímu, v jednotě Ducha ꝑ̄ Svatého všechna čest a chvála.
K. Po všechny věky věků.
M. Amen.

Hluboce skloněn prosí kněz, aby Bůh Otec tuto obětinu dal svým Andělem přenést na mystický oltář v nebi. V této jakož i v předcházející modlitbě neprosí tedy kněz, aby Otec pohlédl milostivě na svého Syna, nýbrž na nás, kteří Mu jej podáváme a za ním se ukrýváme:

Súplices te rogámu, Pokorně tě žádáme, omnípotens Deus: jube hæc všemohoucí Bože: kař, aby perférri per manus sancti toto bylo rukama svatého Angeli tui in sublímé altáre Anděla tvého přeneseno na tuum, in conspéctu divínæ vznešený oltář tvůj před majestátis tuæ: ut, quotquot obličej tvé božské velebnosti, ex hac altáris participatióne abychom, kdokoli (*políbí sacrosánctum Fílii tui oltář*) z tohoto podílnictví na Corþpus, et Sántguinem oltáři svatosvaté Tětlo a sumpsérimus, omni Krřtev Syna tvého přijmeme, benedictióne cælésti et grátia všelikým pořehnáním repléamur. Per eúndem nebeským a milostí byli Christum, Dóminum naplněni. Skrže téhoř Krista, nostrum. Amen. Pána našeho. Amen.

Vzpomínka na mrtvé. Oběť Mše sv. spojuje v sobě všechny údy Církve, živé i mrtvé. Za živé se kněz modlí už před Proměňováním, nyní vzpomíná i zesnulých a přimlouvá se za ně, aby jim Bůh dal u sebe sladké odpočinutí:

Meménto étiam, Dómine, Pomni také, Pane, služebníků famulórum famularúmque tuárum a služebnic svých N. a N., et N., qui nos præces- kteří nás předešli se sérunt cum signo fidei, et znamením víry a odpočívají dórmiunt in somno pacis. spánkem pokoje. Ipsis, Dómine, et ómnibus in Prosíme, Hospodine, abys jim Christo quiescéntibus locum a všem v Kristu odpo- refigérii, lucis et pacis ut řívajícím místa občerstvení, indúlgeas, deprecámur. Per světla a pokoje popřál. Skrže eúndem Christum, Dóminum tětlo Krista, Pána našeho. nostrum. Amen. Amen.

et congloricátur: qui locúsus jenř mluvil skrže Proroky. A est per Prophétas. Et unam v jednu, svatou, sanctam cathólicam et apo- katolickou a apořtolskou Cír- stólicam Ecclésiám. Confíteor keř. Vyznávám jeden křest unum baptísma in remissió- na odpustěni hříchů. A oče- nem peccatórum. Et expéc- kávám vzkříšení mrtvých. A resurrectiónem mortuórum. řivot přístího věku. Et vitam ventúri sæculi. Amen. Amen.

OFFERTORIUM - OBĚTOVÁNÍ. Ař do tohoto okamřiku byli dřívě přítomni i ti, kdoř se teprve připravovali na křest (katechumeni); nebyli dosud schopni zúčastnit se tajemství oběti, cířkev však naplnila jejich srdce bohatými plody Písma sv. Starého i Nového Zákona, jeř jim před propuštěním předčítala. Pak musili odeřiti a zůstali pouze pokřtěni věřící. Kněz je pozdravuje slovy:

S. **Dóminus vobíscum.**

M. **Et cum spíritu tuo.**

S. **Orémus.**

K. Pán s vámi!

M. I s duchem tvým!

K. Modleme se!

Zatímco chór zpívá (v tiché mři předčítá kněz sám) Offertorium (při každé mři jiné - **viz texty k dneřnímu dni**), bere kněz po přečtení na patěné do rukou hostii, pozvedne zrak a obřtuje:

Súscipe, sancte Pater, omní- Přijmi, svatý Otče, vše- potens ætérne Deus, hanc im- mohoucí věčný Bože, tuto maculátam hóstiám, quam e- neposkvřněnou obětinu, go indígnus fámulus tuus óff- kterou já, nehodný sluha tvůj, ero tibi Deo meo vivo et vero, přinářím tobě, Bohu svému pro innumerábilibus peccátis, živému a pravému, za et offensió nibus, et neglegén- nesčetné hříchy, urážky a tiis meis, et pro ómnibus nedbalosti své a za všechny circumstántibus, sed et pro kolem stojící, jakoř i za ómnibus fidélibus christiánis všechny věřící křestřany, živé i vivis atque defúntis: ut mihi, zesnulé, aby mně i jim et illis proficiat ad salútem in prospěla k spasení pro řivot vitam ætérnam. Amen. věčný. Amen.

Pak nalévá do kalicha víno a vypouští do něho kapku vody, kterýžto prastarý zvyk připomíná nejen vodu, jež vytekla s krví z otevřeného boku Spasitelova, ale také naše lidství, které se v Kristu spojuje s Božstvím a tím nabývá jeho lahodných vlastností. Kněz při tom praví:

Deus, qui humanæ substantiæ dignitatē mirabiliter condidisti, et mirabilis reformasti: da nobis per hujus aquæ et vini mysterium, ejus divinitatis esse consortes, qui humanitatis nostræ fieri dignatus est particeps, Jesus Christus, Filius tuus, Dóminus noster: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spíritus Sancti Deus: per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

Při obětování kalicha praví:

Offérimus tibi, Domine, cálicem salutáris, tuam deprecántes cleméntiam: ut in nocspéctu divínæ majestátis tuæ, pro nostra, et totíus mundi salúte, cum odóre suavitatís ascéndat. Amen.

Chléb a víno jest obětováno, nyní přináší kněz v oběť i sebe a své spolubratry a sestry. Skloněn modlí se:

In spírítu humilitátis et in ánimo contríto suscipiámur a te, Dómine: et sic fiat sacrificium nostrum in conspéctu tuo hódie, ut pláceat tibi, Dó-

Bože, jenž jsi důstojnost lidské podstaty podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji obnovil, dej nám skrze tajemství této vody a vína státi se společníky Božství toho, jenž se člověčenství našeho ráčil státi účastným. Ježíš Kristus, Syn tvůj, Pán náš, jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha Svatého Bůh, po všecy věky věků. Amen.

Obětujeme ti, Pane, kalich spasení, vzývající tvou milostivost, aby se před tváří božské velebnosti tvé pro spásu naši a celého světa s líbeznou vůní vznesl. Amen.

V duchu pokory a se srdcem zkroutěným nechť jsme přijati tebou, Pane, a tak se děj dnes oběť naše před tváří tvou, aby se ti líbila, Pane

Slovy *tajemství víry* upozorňoval dříve jáhen lid, že proměna darů v Tělo a krev Páně, toto velké tajemství víry, se právě stala; později to přešlo přímo do konsekračních slov.

Po Proměňování. Když kněz s lidem poklonil se i Krvi Páně, pokračuje, navazuje na předchozí napomenutí Spasitelovo a obětuje ve společné vzpomínce proměněné dary Bohu Otci:

Unde et mémoires, Dómine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejúsdem Christi Filii tui, Dómini nostri, tam beátæ passiónis, nec non et ab ínferis resurrectiónis, sed et in cælos gloriósa ascensiónis: offérimus præcláræ majestáti tuæ de tuis donis ac datis, hóstiam † puram, hóstiam † sanctam, hóstiam † immaculátam, Panem † sanctum vitæ æternæ, et Cálicem † salútis perpétuæ.

Kněz prosí Boha, aby milostivě přijal naši Oběť, jako přijal kdysi předobraznou oběť Abelovu, Abrahamovu a Melchisedechovu:

Supra quæ propítio ac seréno vultu respícere dignéris: et accépta habére dignatus es múnera puéri tui justí Abel, et sacrificium Patriarchæ nostri Abrahæ: et quod tibi óbtulit summus sacérdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculátam hóstiam.

Proto také pamětlivi jsou, Hospodine, my služebníci tvoji, jakož i lid tvůj svatý, jak blahého utrpení a zmrtvýchvstání, tak i slavného nanebevstoupení téhož Krista, Syna tvého, Pána našeho, přinášíme přejasně velebnosti tvé z tvých darů a údělů oběť † čistou, oběť † svatou, oběť † neposkvrněnou, svatý † Chléb života věčného a Kalich † trvalého spasení.

Na něž s milostivou a vlídnou tváří rač shlédnouti a je sobě oblíbiti, jakož jsi sobě ráčil oblíbit dary spravedlivého sluhy svého Abela a oběť Praotce našeho Abrahama a onu svatou oběť, neposkvrněnou obětinu, kterou tobě přinesl nejvyšší kněz tvůj Melchisedech.

Qui pridie quam pateretur, accipit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in caelum ad te Deum, Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et manducate ex hoc omnes.

Hoc est enim Corpus meum.

Kněz pokleká, aby utčil proměněnou hostii a pozdvihuje ji pak, aby i lid se poklonil. Potom bere do rukou kalich s vínem a pokračuje:

Símili modo postquam cenatum est, accipiens et hunc praclarum Calicem in sanctas ac venerabiles manus suas: item tibi gratias agens, benedixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, et bibite ex eo omnes.

Hic est enim Calix Sanguinis mei, novi et aeterni testamenti: mysterium fidei: qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

Haec quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.

Jenž den před tím, než trpěl, vzal chléb do svých svatých a ctihodných rukou a pozdvihnuv oči k nebi (*kněz pozdvihuje oči k nebi*), k tobě, Bohu, Otci svému všemohoucímu, díky tobě čině, požehnal, rozlomil a dal učedníkům svým říka: Vezměte a jezte z toho všichni:

Totoť jest Tělo mé.

Podobným způsobem, když bylo po večeři, vzav i tento přeslavný kalich do svých svatých a ctihodných rukou, zase tobě díky čině, požehnal a dal učedníkům svým říka: Vezměte a pijte z toho všichni.

Totoť jest Kalich Krve mé, nové a věčné úmluvy – tajemství víry – která za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.

Kolikrátkoli toto činiti budete, na mou památku budete činiti.

mine Deus.

Žehná dary a vyzývá Ducha Svatého:

Veni, sanctificator omnipotens aeterne Deus: et benedixit hoc sacrificium, tuo sancto nomini praeparatum.

Nyní může následovat žehnání kadidla a okuřování obětí. Následuje mytí rukou, což mělo za dřívějších dob, kdy lid k obětování přinášel dary a kladl je do rukou kněze, praktický význam. Nyní umývání rukou napomíná kněze i věřící, aby neposkvrnění na duši a na těle slavili nejsvětější Oběť.

(Ps. 25, 6-12) Lavabo inter innocentes manus meas: et circumdabo altare tuum, Domine:

Ut audiam vocem laudis, et enarrem universa mirabilia tua.

Domine, dilexi decorem domus tuae, et locum habitationis gloriae tuae.

Ne perdas cum impiis, Deus, animam meam, et cum viris sanguinum vitam meam:

In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum replata est muneribus.

Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me et miserere mei.

Pes meus stetit in directo: in ecclesiis benedicam te,

Bože.

Přijď, Posvětiteli, všemohoucí, věčný Bože, a požehnej tuto oběť, připravenou tvému svatému jménu.

(Ž. 25, 6-12) Umyji mezi nevinnými ruce své a choditi budu kolem oltáře tvého, Pane.

Abych slyšel hlas chvály a vyprávěl o všech divcích tvých.

Pane, miluji krásu domu tvého a místo, kde přebývá tvá sláva.

Nezhub, Pane, s bezbožnými duši mou; s lidmi krvavých vin život můj.

Na jejichž rukou lpí neřesti, pravice jejichž plna jest úplatných darů.

Já však v nevinosti své jsem kráčet; spas mne a smiluj se nade mnou.

Noha má stojí na cestě přímé; v shromáždění tě chci oslavovat.

Dómine.
Glória patri, et Fílio.

Kněz se vrací ke středu oltáře, klade naň sepjaté ruce a modlitbou vyjadřuje, že Mše svatá se slouží na památku Kristovu a ke cti Svatých, které vyzývá o přímluvu a pomoc:

Súscipe, sancta Trínitas, hanc oblatiónem, quam tibi offéri-mus ob memóriam passiónis, resurrectiόnis et ascensiόnis Jesu Christi, Dómini nostri: et in honórem beátæ Mariæ semper Vírginis, et beáti Jo-ánnis Baptístæ, et sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et istórum et ómnium Sanctórum: ut illis proficiat ad honórem, nobis autem ad salutem: et illi pro nobis intercédere dignéntur in cælis, quorum memóriam ágimus in terris. Per eúndem Christum Dóminum nostrum. Amen.

Kněz políbí oltář a obrátiv se k věřícím vyzývá je, aby jej modlitbou podporovali, by jejich společná oběť byla bohumilá:

Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

Ministrant tlumočí odpověď přítomného lidu:

Suscipiat Dóminus sacrificium de mánibus tuis ad laudem et glóriam nóminis sui,

vati, Pane.
Sláva Otci i Synu.

Přijmi, svatá Trojice, tuto oběť, kterou ti přinášíme na památku umučení, vzkříšení a nanebevstoupení Ježíše Krista, Pána našeho, a ke cti blahoslavené Marie, vždy Panny, svatého Jana Křtitele, svatých Apoštolů Petra a Pavla a těchto *(jejichž ostatky jsou v oltářním kameni)*, jakož i všech Svatých, aby jim prospěla ke cti, nám pak ke spáse, a ti aby za nás orodovali ráčili na nebi, jejichž památku konáme na zemi. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Modlete se, bratří, aby moje i vaše oběť příjemnou se stala u Boha, Otce všemohoucího.

Nechť přijme Pán oběť z rukou tvých k chvále a slávě jména své-

rum méritis precibúsque concédas, ut in ómnibus protecti-ónis tuæ muniámur auxilió. Per eúndem Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Kněz klade ruce na obětiny, jako to činil ve Starém Zákoně velekněz nad obětí, na kterou chtěl přenéstí všechny viny svoje a svého lidu. Vždyť v nejbližším okamžiku bude pod zpísobami chleba a vína ukryt Beránek, jenž na sebe bere hříchy celého světa.

Hanc igitur oblatiónem servitútis nostræ, sed et cunctæ famíliæ tuæ, quæsumus, Dómine, ut placátus accípias: diés-que nostros in tua pace dispónas, atque ab ætérna damnatióne nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Žehná obětiny a prosí Boha, aby je proměnil v Tělo a Krev svého Syna. Ministrant dává znamení zvonkem:

Quam oblatiónem tu, Deus, in ómnibus, quæsumus, benedíctam, adscríptam, rat-tam, rationábilem, acceptabí-lemque fácere dignéris: ut nobis Corþpus, et Sanctus fiat dilectíssimi Filii tui, Dómini nostri Jesu Christi.

zásluhy a prosby rač uděliti, abychom byli ve všem tvou pomocnou záštitou chráněni. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Tuto tedy oběť společnosti naší, jakož i veškeré čeledi své, prosíme, Pane, abys usmířen přijal, a dny naše ve svém pokoji spravoval a kázal, abychom byli od věčného zatracení vysvo- bozeni a ke stádcí tvých vyvolených připočtení. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Kterouž oběť, prosíme, rač ty, Bože, ve všem požehnanou, přítvlastněnou, plattnou, důstojnou a příjemnou učiniti, aby se nám stala Tětlem a Krťví nejmilejšího Syna tvého, Pána našeho Ježíše Krista.

PROMĚŇOVÁNÍ A POZDVIHOVÁNÍ. Kněz bere do rukou hostii a ztotožňuje se v okamžiku Proměňování úplně s Kristem. Ministrant se drží kněze za ornát, což vyjadřuje nejen sjednocení věřících s ním, ale i onu ženu z Evangelia, která jen co se dotkla šatu Kristova, byla uzdravena. Následující slova jsou pokračováním předchozí modlitby:

rum famularúmque tuárum N. et N. et ómnium circumstántium, quorum tibi cógnita est et nota devótio, pro quibus tibi offérimus: vel qui tibi óffetunt hoc sacrificium laudis, pro se suisque omnibus: pro redemptióne animárum suárum, pro spe salutis et incolumitátis suæ: tibíque reddunt vota sua ætérno Deo, vivo et vero.

Mezi úkonem. Těsně před Proměňováním vzpomíná kněz na společenství, které máme v nebi se Svatými, již nám mohou svými přimluvami pomáhati. Tato modlitba je pokračováním modlitby předchozí (o některých svátcích je jiná):

Communicántes, et memoriam venerántes, in primis gloriósaē semper Vírginis Mariæ, Genitricis Dei et Dómini nostri Jesu Christi: sed et beáti Joseph, ejúsdem Vírginis Sponsi, et beatórum Apostolorum ac Mártýrum tuórum, Petri et Pauli, Andréæ, Jacóbi, Joánnis, Thomæ, Jacóbi, Philippi, Bartholomæi, Matthæi, Simónis et Thaddæi: Lini, Cleti, Cleméntis, Xysti, Cornélii, Cypriáni, Lauréntii, Chrysógoni, Joánnis et Pauli, Cosmæ et Damiáni: et ómnium Sanctórum tuórum; quo-

svých N. a N. i všech vůkol stojících, jejichž víra je tobě známa a povědoma zbožnost, za které ti přinášíme nebo kteří tobě přinášejí tuto oběť chvály za sebe a všechny své, za vykoupení duší svých, za naději spásy a bezpečnosti své, a kteří plní své sliby učiněné tobě, Bohu věčnému, živému a pravému.

Ve společenství jsouce a památku uctívajice především slavné vždy Panny Marie, Rodičky Boha a Pána našeho Ježíše Krista, jakož i svatého Josefa, téže Panny zena, a svatých Apoštolů a Mučedníků tvých Petra a Pavla, Ondřeje, Jakuba, Jana, Tomáše, Jakuba, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Šimona a Tadeáše, Lína, Kleta, Klimenta, Xysta, Kornelia, Cypriana, Vavřince, Chrysogona, Jana a Pavla, Kosmy a Damiána i všech Svatých tvých, pro jejichž

ad utilitatem quoque nostram, totiúsque Ecclésiae suæ sanctæ.

Kněz odpoví: Amen.

SECRETA - TICHÁ MODLITBA pro různé Mše je různá (viz texty **k dnešnímu dni**). Její zakončení přechází přímo do *Předmluvy*.

PRÆFATIO - PŘEDMLUVA skládá se ze tří částí, z nichž střední je podle doby svátků proměnlivá. Ostatní části jsou vždy stejné. Předmluvy jsou nádherné a poesieplné zpěvy děkonné a chvalné.

První část:

Per ómnia sæcula sæculórum. Po všechny věky věků.

R. Amen.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

V. Sursum corda.

R. Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino, Deo nostro.

R. Dignum, et justum est.

R. Amen.

V. Pán s vámi.

R. I s duchem tvým.

V. Vzhůru srdce.

R. Máme k Hospodinu.

V. Díky vzdejme Hospodinu, Bohu svému.

R. Hodno a spravedливо jest.

Druhá část. - Kněz ji zpívá nebo říká s pozdvíženými rukama.

Po všechny neděle v roce, když není jiná Preface označena, o svátku Nejsvětější Trojice a ve votivních Mších o Nejsvětější Trojici se říká následující Preface:

Vere dignum et justum est, æquum et salutáre, nos tibi semper et ubique grátias ágere: Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus. Qui cum Unigénito Filio tuo, et Spíritu Sancto, unus es De-

Věru hodno a spravedливо jest, slušno a spasitelno, abychom ti vždy a všude díky vzdávali, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenž s Jednorozeným Synem svým a Duchem Svatým

us. Qui cum Unigénito Fílio tuo, et Spírítu Sancto, unus es Deus, unus es Dóminus: non in uníus singularitatē persónæ, sed in uníus Trinitátē substántiæ. Quod enim de tua glória, revelánte te, crédimus, hoc de Fílio tuo, hoc de Spírítu Sancto, sine differentia discretiónis sentímus. Ut in confessióne veræ, sempiternæque Deitátis, et in persónis proprietas, et in essentia únitas, et in majestáte adoretur æquálitas. Quam laudant Angeli atque Archángeli, Chérubim quoque, ac Séraphim: qui non cessant clamare quotídie, una voce dicentes:

Třetí část: (*Sanctus*). – V této části se spojují zemští poutníci s andělskými kúry ve společný chvalozpěv na třikrát svatého Boha:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt cæli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

jeden jsi Bůh, jeden jsi Pán; ne v jednotě jedné osoby, nýbrž v Trojici jedné podstaty. Neboť, co o tvé slávě podle tvého zjevení věříme, to o Synu tvém, to o Duchu Svatém bez rozdílu v rozeznávání smýšlíme, takže pravé a věčné Božství vyznávající kláníme se i zvláštnosti v osobách, i jednotě v bytosti, i rovnosti ve velebnosti, kterou chválí Andělé a Archandělé, Cherubové a Serafové, kteří bez ustání den ze dne volají, jednohlasně pravíce:

Svatý, Svátý, Svátý Pán, Bůh Zástupů. Plna jsou nebesa i země slávy tvé. Hosanna na výsostech. Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech.

MEŠNÍ KÁNON (Canon Missæ)

Touto částí počíná neproměnný a směrodatný díl Mše sv. (slovo *canon* značí: *směrnice*), který je svým obsahem tak starý, jako sama Církev, a jehož modlitby se skládají ze slov Páně, z podání apoštolských nebo z přídatků papežů. Od dob Řehoře Velikého († 604) neděly se však už žádné změny v Kánonu. První slovo Kánonu jest Te (=tebe); velké písmeno T má podobu kříže, což zavdalo brzy příčinu, že se toto písmeno všelijak zdobilo náměty z ukřížování. Výzdoba nabývala stále větších rozměrů, až se ustálila na celostránkový obraz Krista Pána na kříži pnicího, položený před počátek Kánonu. – První modlitba Kánonu vyjadřuje prosbu za Církev, za její pastýře a údy:

Te igitur, clementissime Pat-
ter, per Jesum Christum, Fili-
um tuum, Dóminum nos-
trum, súpplices rogámus, ac
primus, (*osculatur Altare*) uti
accépta hábeas et benedícas,
hæc † dona, hæc † múnera,
hæc † sancta sacrificia illibá-
ta, in primis, quæ tibi offéri-
mus pro Ecclésia tua sancta
cathólica: Guam pacificáre,
custodíre, aduláre et régere
dignéris toto orbe terrárum:
una cum famulo tuo Papa
nostro N. et Antístite nostro
N. et omnibus orthodoxis, at-
que cathólicæ et Apostólicæ
fidei cultóribus.

Tebe tedy, nejlaskavější Otče,
skrže Ježíše Krista, Syna tvé-
ho, Pána našeho, pokorně
prosíme a žádáme, (*líbá oltář*)
abys jako milé přijal a pože-
hnal tyto † dary, tato † věno-
vání, tyto † svatě neposkvr-
něné oběti, které tobě přináší-
me zvláště za tvou svatou
Církev katolickou, kterouž
mírem obdařiti, chrániti, sjed-
notiti a řídití rač po celém
okrsku zemském, zároveň se
služebníkem svým, papežem
naším N., biskupem naším N.
i se všemi pravověrnými,
jakož i katolické a apoštolské
víry cititeli.

Vzpomínka na živé. I na jednotlivé věřící, sobě drahé nebo odporučené, vzpomíná si kněz: rovněž i na ty, kdož právě nejsvětější Oběti jsou přítomni:

Meménto, Dómine, famuló- Pomni, Pane, služebníků